

Öz Güvenin Yazma Becerisi Üzerindeki Etkisi: Ortaokul 6. Sınıf Öğrencileri Üzerinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme

Esra Güler Ekmekci ^{id}

Öz

Bu araştırmanın temel amacı, ortaokul 6. sınıf seviyesindeki öğrencilerin öz güven düzeyinin yazma becerisi üzerindeki etkisini incelemektir. Durum çalışması deseniyle yürütülen bu araştırma, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında İstanbul'daki devlet ortaokulunda öğrenim gören 20 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 6. sınıf öğrencilerine uygulanan ortak yazılı sınav sonuçlarına göre 80 ve üzeri puan alan öğrenciler arasından seçilmiştir. Akademik başarı düzeyi yüksek olan bu öğrencilere “Öz Güven Testi” uygulanmış, test sonuçlarına ek olarak sınıf öğretmeninin ve okulun psikolojik danışmanının görüşleri de dikkate alınmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda öğrenciler, öz güven düzeyi yüksek (10 öğrenci) ve öz güven düzeyi düşük (10 öğrenci) olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Her iki gruba da eş zamanlı olarak “aile” konulu bir kompozisyon yazma etkinliği uygulanmıştır. Yazılan kompozisyonlar, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki bir okulda görev yapan dört Türkçe öğretmeni tarafından uzman görüşü alınarak oluşturulan puanlama anahtarı çerçevesinde değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları öğrencilerde gözlenen öz güven eksikliğinin yazma becerisi üzerinde olumsuz etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Sözcükler: Yazma becerisi, öz güven, öğrenci, ortaokul.

The Effect of Self-Confidence on Writing Skills: A Comparative Study on 6th Grade Middle School Students

Abstract

The primary aim of this study is to examine the impact of self-confidence levels on the writing skills of middle school students. Designed as a case study, the research was conducted during the 2023–2024 academic year with 20 students enrolled in a public middle school in Istanbul. Participants were selected from among students who scored 80 or above on the standardized written exam administered by the Ministry of National Education to 6th-grade students. A “Self-Confidence Test” was administered to these academically high-achieving students, and in addition to the test results, the opinions of the classroom teacher and the school’s psychological counselor were also taken into account. Based on the collected data, the students were divided into two groups: high self-confidence (10 students) and low self-confidence (10 students). Both groups were simultaneously asked to write a composition on the topic of “family.” The compositions were evaluated by four Turkish language teachers working at a school affiliated with the Ministry of National Education, using a scoring rubric developed with expert consultation. The findings of the study revealed that a lack of self-confidence has a negative effect on students’ writing skills.

Keywords: Writing skills, self-confidence, student, secondary school

GİRİŞ

Yazma bireyin duygu, düşünce, bilgi ve deneyimlerini anlamlı, düzenli ve kalıcı biçimde ifade etmesini sağlayan temel dil becerilerinden biridir. İletişim sürecinin en kalıcı yollarından biri olan yazma, yalnızca dil bilgisi ya da teknik yeterlilikten ibaret değildir aynı zamanda bireyin zihinsel üretim yetisini, hayal gücünü ve yaratıcı potansiyelini yansıtan çok yönlü bir süreçtir. Bu süreçte birey yalnızca bir metin üretmekle kalmaz aynı zamanda kendini ifade eder, düşüncelerini yapılandırır ve toplumsal etkileşime aktif biçimde katılım sağlar. Yazma becerisinin gelişimi bireyin kendilik algısını güçlendirmesiyle ve yazmaya yönelik olumlu tutumlar geliştirmesiyle doğrudan ilişkilidir (Bilgin, Şahbaz, 2021).

Öz güven ise bireyin kendi yeterliliklerine olan inancı, başarma kapasitesine yönelik olumlu beklentileri ve kişisel becerilerine duyduğu güven olarak tanımlanır (Bandura, 1997). Bu tanım çerçevesinde yazma sürecinde yazarın yazısı ile kurduğu aidiyet bağı kendini dilsel olarak ifade edebilme becerisi ve yazıya başlamaya yönelik motivasyonu doğrudan öz güven düzeyiyle bağlantılıdır (Pajares & Valiante, 2006). Yazma öz güveni, bireyin yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmesiyle hata yapmaktan korkmadan yazabilmesiyle, yaratıcı düşünebilmesiyle ve yazdıklarını paylaşmaktan çekinmemesiyle oluşur.

Bu noktada öz benlik kavramı önem kazanmaktadır. Öz benlik bireyin kendine olan güveni ve kendi yeteneklerine duyduğu inancı ifade eder. Bu güven duygusu doğumdan itibaren gelişmeye başlar ve kişinin kendi başına bir işi yapabilme kapasitesine olan inancını temel alır. Kendi becerilerinin farkında olan birey dil becerilerini daha etkili ve hızlı bir şekilde geliştirebilmektedir. Ayrıca güçlü bir öz benliğe sahip olanlar yalnızca akademik başarılarında değil yaşamın farklı alanlarında da olumlu sonuçlar elde etmektedir. Woolf (1929), “Öz güvenimiz olmadan beşikteki bebekler gibiyiz.” ifadesiyle bireyin yaşamı boyunca öz güven duygusuna duyduğu temel ihtiyacı vurgulamaktadır. Bu benzetmeyle doğuştan itibaren tamamen başkalarına bağımlı olan bir bebeğin durumu üzerinden öz güvenin bireysel gelişim ve bağımsızlık açısından taşıdığı yaşamsal öneme dikkat çekmektedir. Bu benzetme bireyde güven duygusunun erken çocukluk döneminde nasıl şekillendiğini açıklayamaya çalışan gelişim kuramlarıyla örtüşmektedir. Erikson’un psikososyal gelişim kuramı bireyin yaşamının ilk dönemlerinde bakım veren ile kurduğu ilişkinin güven duygusunun temelini oluşturduğunu belirtir. Bu dönemde bebeğin temel ihtiyaçlarının karşılanması ve yeterli düzeyde sevgi görmesi, onda çevresine karşı temel güven duygusunun gelişmesine katkı sağlar. Çevresine duyduğu bu güven belirli bir düzeye ulaştığında bireyde öz güvenin de temelleri atılmaya başlanır (Kaya & Taştan, 2020, s. 297).

Bu noktada bireyin öz güven gelişiminde etkili olan önemli unsurlardan biri de iletişim becerileridir. İletişim becerileri ile öz güven arasında karşılıklı bir etki-

leşim söz konusudur; iletişim becerileri geliştikçe bireyin öz güveni artmakta, öz güven düzeyi yükseldikçe de iletişim becerileri güçlenmektedir. İletişim süreci insan yaşamının her döneminde belirleyici bir rol üstlenmiş; bireyin sosyal, akademik ve duygusal gelişimi açısından temel bir araç olmuştur. Bu sürecin en kalıcı ve etkili yollarından biri olan yazma becerisi ise bireyin hem kendini ifade etmesinde hem de toplumsal yaşama katılımında aktif bir rol üstlenmesini sağlamaktadır.

Etkili iletişim bireyin kendini ifade edebilmesi ve sosyal etkileşimlerini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi açısından hayati bir beceridir. Yazma bu iletişim becerilerinin yazılı alandaki yansıması olarak bireyin duygu, düşünce ve hayal dünyasını aktardığı yaratıcı bir süreçtir. Bu sürecin başarılı bir şekilde yürütülmesi ise yalnızca teknik bilgi ya da dil bilgisi kurallarına değil aynı zamanda bireyin içsel gücüne ve yapabilme inancına yani öz güvenine bağlıdır. İçsel güç ve yapabilme inancı bireyin kendine olan güvenini pekiştirerek yaratıcı süreçlerde etkinliğini artıran temel psikolojik unsurlardan biridir. Öz güvene yönelik yapılan araştırmalar bireyin akademik ve kişisel başarısını artırmaya yönelik önemli çıkarımlar sunmaktadır. Yazma becerilerinin gelişiminde öz güvenin doğrudan etkisi olduğuna dair çok sayıda akademik çalışma bulunmakta ve yazma eyleminin psikolojik boyutları giderek daha fazla önem kazanmaktadır (Bilgin, 2019).

Öz güvenin yazma becerileri üzerindeki etkisi dikkate alındığında modern eğitim sistemlerinin yalnızca insanları bilgiyle donatmayı değil, aynı zamanda bu bilgiyi işleyip yaratıcı biçimde sunabilen nesiller yetiştirmeyi hedeflemesi oldukça anlamlıdır. Yazma eylemi, iç dünyayla dış dünya arasında bir köprü işlevi görmesi nedeniyle aynı zamanda sosyal, duygusal ve akademik başarı üzerinde de doğrudan etkilidir (Graham & Perin, 2007). Bununla birlikte yazma becerilerinin gelişiminde karşılaşılan en temel sorunlardan biri kişilerin yazdıklarını yeterli bulmamalarıdır (Bruning & Horn, 2000). Bu durum hem yazının ifade gücünü azaltmakta hem de dilsel ifade kapasitesini sınırlamaktadır. Ayrıca yazma öz güveni düşük olanların yazılı anlatım ödevlerinden kaçındıkları, süreci erteledikleri ve yazdıklarını düzenlemeye yönelik motivasyonlarının düşük olduğu da araştırmalarda ortaya konulmuştur.

Yazma becerisi çoğu zaman bireysel farklılıkları ortaya koyan bir yetkinliktir. Her öğrencinin yazı dili anlatım tarzı, kelime seçimleri, düşünce yapısı özgündür. Ancak bu özgünlüğün ortaya çıkabilmesi için öğrencinin kendisine güvenmesi, kendi düşüncelerinin değerli olduğuna inanması gerekir. Aksi takdirde yazma süreci, sadece ödev ya da zorunluluk olarak algılanarak yaratıcı üretimden uzak, mekanik bir etkinliğe dönüşmektedir. Bu bağlamda öz güven öğrencinin yazıya başlama, sürdürme ve sonlandırma aşamalarında etkin bir rol oynar. Özellikle akademik yazımda metni planlama, kaynak kullanma, düzenleme ve yazıyı sa-

vunma gibi karmaşık bilişsel süreçler, yüksek düzeyde öz güven gerektirmektedir (Pajares, 2003).

Üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalarda, yazma sürecine dair algıların, öğrencilerin yazılı performansları üzerinde doğrudan etkili olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük kısmı, yazılı ifade görevlerinde yaşadıkları kaygıyı, başarısızlık korkusuna ve kendilerini yeterli görmemelerine bağlamaktadır (Cumming, 2001). Başarısızlık korkusu ve kaygı duyma yazma becerisini geri plana itmektedir. Bu kaygıların temelinde çoğu zaman yazma öz yeterlik algısının düşük olması yer almaktadır. Yazma öz yeterliği, bireyin yazılı anlatım görevlerini başarıyla tamamlayabileceğine dair inancıdır ve bu inanç ne kadar yüksekse bireyin yazma sürecinde karşılaştığı zorluklara karşı direnci de o kadar güçlü olmaktadır (Pajares & Valiante, 2006).

Türkiye’de yapılan araştırmalar da öz güvenin yazma becerileri üzerindeki etkisini desteklemektedir. Örneğin Arı ve Ünal (2008), öğrencilerin yazma sürecine ilişkin kaygılarının öz güven düzeyleriyle yakından bağlantılı olduğunu belirtmektedir. Benzer şekilde Karatay (2011), süreç temelli yazma eğitiminin öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarını ve öz güvenlerini artırmada etkili olduğunu ortaya koymuştur. Öğrencilerin yazma deneyimlerinde kendilerini ifade etme, fikir üretme ve yazdıklarını savunma cesareti büyük ölçüde öz güven gelişimine dayanmaktadır.

1995–2018 yılları arasında öz güven konusuna odaklanan 76 yüksek lisans ve 15 doktora tezi olmak üzere toplam 91 lisansüstü çalışma, Bilgin’in (2019) yürüttüğü bir araştırmada doküman incelemesi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre 2012 yılından itibaren öz güven konulu çalışmalarda belirgin bir artış gözlenmiştir. Bu artış özellikle sosyal bilimler ve eğitim alanlarında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinde yoğunlaşmaktadır. Söz konusu tezlerin örneklem grubunu ise ağırlıklı olarak yetişkinler ve üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. 2012 sonrasında yaşanan bu artış, öz güvenin bireysel başarı üzerindeki etkisinin akademik çevrelerce daha fazla fark edildiğini ve bu alana yönelik bilimsel ilginin giderek arttığını göstermektedir. Örneğin Yılmaz (2019), öğretmen adaylarının yazma öz güven düzeyleri ile akademik başarıları arasında pozitif bir korelasyon olduğunu saptamış, yüksek yazma öz güvenine sahip bireylerin yazılı sınavlar ile metin üretme süreçlerinde daha başarılı olduklarını ortaya koymuştur. Bunun yanı sıra Derman ve Baş (2018) tarafından yürütülen çalışmada, yaratıcı yazma atölyelerine katılan öğrencilerin hem yazılı anlatım kalitelerinde hem de yazma öz güvenlerinde anlamlı düzeyde artış gözlemlenmiştir. Bu bulgular yazma becerilerinde öz güvenin önemli bir belirleyici olduğunu göstermektedir. Humphreys’e (1999) göre yüksek öz güvene sahip bireylerin kendini ifade etme becerileri daha gelişmiştir, bu durum hem konuşma hem yazma becerilerine yan-

sırmakta ve bireyin akademik başarısını olumlu yönde etkilemektedir. Yazma becerilerinde öğretmen tutumları, öğrencilerin yazılı anlatım sürecindeki gelişimlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Yazma bireyin duygu, düşünce ve görüşlerini zihinsel bir süzgeçten geçirerek dilin kurallarına uygun biçimde yazılı semboller aracılığıyla ifade etmesidir (Güneş, 2014). Dört temel dil becerisi arasında yer alan yazma, genellikle bu becerilerin son aşaması olarak değerlendirilirken Karatay'a (2017) göre yazma becerisinin gelişimi, diğer dil becerilerine kıyasla daha fazla uygulama gerektirdiği için sürekli çaba ve zaman içinde gelişen bir süreçtir. Araştırmalar öğretmenlerinin destekleyici ve cesaretlendirici tutumlar sergilediği sınıflarda öğrencilerin yazılı anlatımda daha başarılı olduklarını ve öz güven düzeylerinin arttığını ortaya koymuştur (Yıldız, 2014). Yazma eğitiminde öğretmenlerin öğrencilerin bireysel farklılıklarını tanıması, yapıcı geri bildirim vermesi ve yazma sürecini aşamalı olarak yönlendirmesi öğrencilerin hem beceri hem de psikolojik gelişimine olumlu katkı sağlamaktadır. Özellikle yazma kaygısı yaşayan öğrencilerin öz güven geliştirici etkinliklerle desteklenmeleri gerektiği konusunda literatürde ortak bir görüş bulunmaktadır (Güneş, 2013).

Yazma sürecinde öz güvenin en çok etkilediği alanlardan biri de geri bildirimle baş etme becerisidir. Akademik yazma ortamlarında alınan eleştiriler, öz güven düzeyi düşük bireylerde motivasyon kaybına neden olabilirken öz güveni yüksek bireyler bu geri bildirimleri gelişimsel bir fırsat olarak değerlendirmektedir. Bu farkındalık, öğrencilerin yazılı anlatıma karşı tutumlarını olumlu yönde etkilemekte ve zamanla daha etkili yazılar yazmalarını sağlamaktadır. Ayrıca yazma öz güveni yüksek olan öğrenciler genellikle yazılarını tekrar gözden geçirme, düzenleme ve geliştirme konusunda daha isteklidir (Bruning & Horn, 2000).

Yazma eylemi yalnızca bir iletişim aracı olmanın ötesinde bireyin düşüncelerini yapılandırarak düzenli ve anlamlı biçimde ifade etmesini sağlayan zihinsel bir alışkanlık kazandırır. Bu yönüyle yazma, öğrencinin yapılandırılmış düşünme becerilerinin gelişimine katkı sunarken düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişkilendirme, analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey bilişsel süreçleri de destekleyen temel bir işlev üstlenmektedir [Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 2018, s. 10]. Bu süreçte öğrencinin yazma becerisine yönelik tutum ve davranışları, söz konusu beceriyi edinmesinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Yazma yalnızca bir anlatım biçimi değil, aynı zamanda zihinsel süreçleri derinleştiren ve yapılandıran etkili bir araç olarak da değerlendirilmelidir. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı ortaokul öğrencilerinin yazma becerileri üzerindeki öz güven etkisini hem kuramsal çerçevede hem uygulamalı veriler ışığında ortaya koymaktır. Öz güvenin yazma sürecindeki belirleyici rolü, öğrencilerin yazma davranışları ve yazılı performansları üzerinden analiz edilecek ayrıca yazma öz yeterliğini geliştirmeye yönelik öğretim stratejileri ile öz güveni destekleyen eğitimsel uygulamalar değerlendirilecektir. Böylece öğrencilerin yazma becerilerini

daha etkili bir şekilde geliştirebilmeleri için eğitimcilere yönelik psikolojik ve pedagojik destek önerileri sunulacaktır.

YÖNTEM

Bu çalışmada durum çalışması yöntemi benimsenmiştir. Bu yöntemde her bir durum kendi bağlamı içinde bütüncül olarak ele alınmış, ardından durumlar arası karşılaştırma yapılmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 327). Çalışma kapsamında öncelikle Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan ortak Türkçe yazılı sınav sonuçları incelenmiştir. Sınavdan 80 ve üzeri puan alan öğrenciler akademik başarı düzeyi yüksek olarak kabul edilerek çalışma grubuna dâhil edilmiştir.

Bu grubun belirlenmesinin ardından öğrencilere öz güven düzeylerini ölçmeye yönelik bir test uygulanmıştır. Elde edilen test sonuçları, alan uzmanı öğretmenlerin gözlem ve değerlendirmeleriyle desteklenerek öz güven düzeyi yüksek ve öz güven düzeyi düşük öğrenciler olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Her bir grup, kendi içinde bağımsız bir bütün olarak değerlendirilmiş ve her öğrenciye "aile" temalı bir kompozisyon yazma görevi verilmiştir.

Yazılan kompozisyonlar, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan dört Türkçe öğretmeni tarafından uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanmış nesnel bir değerlendirme ölçeği kullanılarak puanlandırılmıştır. Öğretmenlerin verdiği puanların aritmetik ortalaması alınarak her öğrenci için bir puan belirlenmiştir. Elde edilen nicel veriler tablolar hâlinde sunulmuş, öz güven düzeyi yüksek öğrenciler ile öz güven düzeyi düşük olan öğrenciler karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Ayrıca öğrencilerin kompozisyonlarından seçilen örnek kesitler aracılığıyla yazım yanlışları, anlatım bozuklukları ve içeriksel eksiklikler analiz edilmiştir.

Çalışmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın temel amacı, öz güven düzeyinin öğrencilerin yazma becerileri üzerindeki etkisini analiz etmektir. Araştırmada öğrencilerin yazma sürecindeki öz güven durumları ile yazmaya yönelik tutumları incelenmiştir. Yazma eyleminde bireyin öz benlik algısı, öz saygısı ve içsel motivasyonu belirleyici rol oynamaktadır. Akademik başarı düzeyi yüksek olan bazı öğrencilerin yazma becerilerini etkin şekilde kullanmakta güçlük yaşaması; yalnızca bilişsel yeterliliklerin değil, psikolojik etkenlerin de dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu sebeple yazma sürecinden önce öğretmenin öğrencilere yönelik teşvik edici ve destekleyici ifadeler kullanması öğrencinin öz güven gelişimini olumlu yönde etkileyebilmektedir. Çünkü yazmak bireyin sadece dilsel yeterliliğini değil aynı zamanda düşünme, düşüncelerini düzenleme ve ifade etme becerilerini de geliştiren çok yönlü bir süreçtir. Özellikle yazma sırasında özetleme, analiz etme ve eleştirel düşünme gibi üst düzey bilişsel becerilerin gelişimi, psikolojik açıdan kendini güvende hisseden öğrencilerde daha etkili biçimde gözlemlenebilmekte-

dir. Aksi takdirde öğrencinin yazma sürecinden beklenen akademik kazanımları elde etmesi zorlaşabilir.

Çalışmanın Örneklemi

Bu çalışmanın örneklemi 2023-2024 eğitim-öğretim yılında İstanbul'da bulunan bir devlet ortaokulunda 6. sınıfta öğrenim gören 20 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan 2. dönem 1. yazılı sınav puanlarına göre seçilmiştir. Yazılı sınavlar farklı okullarda görev yapan iki Türkçe öğretmeni tarafından değerlendirilmiştir. Sınavdan 80 ve üzeri puan alan öğrencilere öz güven testi uygulanmış, ayrıca öğretmen görüşlerinden yararlanılmıştır. Bu değerlendirmeler sonucunda öğrenciler öz güven düzeylerine göre iki gruba ayrılmış; 10 öğrenci düşük, 10 öğrenci ise yüksek öz güvenli olarak belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

2023-2024 eğitim-öğretim yılı içerisinde 6. sınıf seviyesinde öğrenim gören öğrenciler arasından Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan Türkçe dersi 2. dönem 1. yazılı sınavında 80 ve üzeri puan alanlar belirlenmiştir. Bu öğrencilere Hiwell Öz Güven Testi uygulanmıştır. Yaklaşık 15 dakika süren bu test, bilgisayar veya cep telefonu aracılığıyla çevrim içi olarak tamamlanmış ve sonuçlar katılımcıların e-posta adreslerine iletilmiştir.

Hiwell Öz Güven Testi'nin 6. sınıf seviyesindeki öğrencilere uygulanabilir olduğu alanında uzman üç rehberlik ve psikolojik danışman öğretmen tarafından onaylanmıştır. Test, bireylerin kendilerine duyduğu güven düzeyini belirlemek amacıyla kullanılan toplam 33 sorudan oluşan psikolojik bir ölçme aracıdır. Bu ölçek Akın (2007) tarafından Albert Bandura'nın öz yeterlilik kuramı temel alınarak geliştirilmiştir. Yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla 796 üniversite öğrencisinden elde edilen verilerle açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca testin güvenilirliği için 186 öğrenciye üç hafta arayla iki kez uygulanarak test tekrar test yöntemiyle güvenilirlik katsayısı hesaplanmış; bu analizler sonucunda ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğu saptanmıştır (Akın, 2007, s. 173).

Test uygulamasının ardından ders öğretmeni ve rehber öğretmenin görüşleri doğrultusunda 20 öğrenci seçilmiştir. Çalışmaya dâhil edilen 20 öğrenci 80 öğrenci arasından seçilmiştir. Genel olarak okulda öğrenim gören öğrencilerin öz güven düzeylerinin yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle yüksek öz güvene sahip öğrencilerin belirlenmesi daha kolay olmuş; buna karşın öz güven düzeyi görece düşük öğrencilerin tespiti daha fazla zaman almıştır. Yalnızca tek bir sınıf düzeyinde öz güveni düşük öğrencilere ulaşmak mümkün olmamıştır.

Belirlenen öğrencilere farklı bir gün, “aile” temalı bir kompozisyon yazmaları için 1 saat süre verilmiştir. Yazılan kompozisyonlar, önceden iki uzman görüşü alınarak oluşturulan bir değerlendirme ölçeği doğrultusunda dört farklı branş öğretmeni tarafından puanlandırılmıştır. Bu değerlendirmeler sonucunda öğrencilerin hangi alanlarda hata yaptıkları belirlenmiş; her bir öğrencinin kompozisyonundan “1. öğrenci”, “10. öğrenci” vb. sıralama ile kesitler sunulmuştur.

Çalışmaya katılan öğrencilerin kompozisyonları aşağıdaki ölçeğe göre değerlendirilmiştir.

Tablo 1

Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği

Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği	Öğr.1	Öğr.2	Öğr.3	Öğr.4	Öğr.5	Öğr.6	Öğr.7	Öğr.8	Öğr.9	Öğr.10
1.Konuya uygun başlık koyabilme (10p)										
2.Kompozisyon planı hazırlayabilme (10p)										
3.Etkili bir başlangıç yapabilme(10p)										
4.Ana düşünceyi destekleyici örnekler verebilme, cümleler kullanabilme (10p)										
5.Anlaşılır cümleler kurabilme (10p)										
6.Anlatılmak isteneni ifade edebilecek doğru sözcükleri seçebilme (10p)										
7.Paragraflar arası geçiş yapabilme (10p)										
8.Dil bilgisi kurallarını uygulama (10p)										

9.Yazım
kurallarına,
noktalama
işaretlerine uygun
yazabilme (10p)
10.Etkili bir
sonuç yazabilme
(10p)
Sonuç

BULGULAR

Bu çalışma kapsamında öğrencilerin yazılı anlatım becerileri Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği'ne göre incelenmiştir. Elde edilen veriler öğrencilerin sonuç kısımlarına yazılmıştır. Eksik puan aldıklarında “×” tam puan aldıklarında “√” işareti ile gösterilmiştir. Bu duruma ilişkin bulgular Tablo 2’de ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Tablo 2

Öz Güveni Yüksek Öğrenci Grubu Puanlama Anahtarı

Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği	Öğr.1	Öğr.2	Öğr.3	Öğr.4	Öğr.5	Öğr.6	Öğr.7	Öğr.8	Öğr.9	Öğr.10
1.Konuya uygun başlık koyabilme (10p)	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
2.Kompozisyon planı hazırlayabilme (10p)	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3.Etkili bir başlangıç yapabilme(10p)	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
4.Ana düşüncüyü destekleyici örnekler verebilme, cümleler kullanabilme (10p)	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
5.Anlaşılır cümleler kurabilme (10p)	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
6.Anlatılmak isteneni ifade edebilecek doğru sözcükleri seçebilme (10p)	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

7.Paragraflar arası geçiş yapabilme (10p)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.Dil bilgisi kurallarını uygulama (10p)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9.Yazım kurallarına, noktalama işaretlerine uygun yazabilme (10p)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10.Etkili bir sonuç yazabilme (10p)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Sonuç	80,5	82,75	68,75	85	83,75	86,25	89,5	88,75	77,5	81,25

Tablo 2'de, öğrencilerin kompozisyonları değerlendirme ölçeği doğrultusunda puanlandırılmıştır. Genel değerlendirme sonucunda öğrencilerin dil bilgisi kurallarını doğru biçimde kullanma ve etkili bir sonuç paragrafı yazma becerilerinde yetersiz kaldıkları görülmektedir. Buna karşılık kompozisyon planı oluşturma ve ana düşüncüyü destekleyici örnek cümleler kullanma konusunda daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 3*Öz Güveni Yüksek Öğrenci Grubu*

Öğrenci No	1.Öğretmen Değerlendirmesi	2.Öğretmen Değerlendirmesi	3.Öğretmen Değerlendirmesi	4.Öğretmen Değerlendirmesi	Ortalama
1.Öğrenci	80	97	85	60	80,5
2.Öğrenci	75	100	76	80	82,75
3.Öğrenci	85	95	65	30	68,75
4.Öğrenci	90	100	80	70	85
5.Öğrenci	85	85	75	90	83,75
6.Öğrenci	80	90	85	90	86,25
7.Öğrenci	85	98	85	90	89,5
8.Öğrenci	90	85	95	85	88,75
9.Öğrenci	80	80	80	70	77,5
10.Öğrenci	95	85	85	60	81,25
Genel Ortalama					82,40

Tablo 3 verilerine göre öz güven düzeyi yüksek olan öğrenci grubunun kompozisyon puanları genel olarak 80 civarında seyretmektedir. Bu gruba ait 10 öğrencinin puan ortalaması 82,40 olarak hesaplanmıştır. Öğretmen değerlendirmeleri incelendiğinde 3. öğrenci hariç olmak üzere genellikle benzer puan aralıklarında değerlendirme yapıldığı görülmektedir.

Öz güveni yüksek öğrenci grubunun kompozisyonlarında sıklıkla karşılaşılan yetersizlikler; paragraflar arasında anlamlı geçişler kuramama, ana düşünceyi destekleyecek örnekler verememe, açık ve anlaşılır cümleler oluşturamama ve düşünceyi ifade edecek uygun sözcükleri seçememe şeklinde belirlenmiştir. Buna rağmen bu grubun kelime sayısı bakımından dikkat çekici bir düzeye sahip olduğu gözlenmiştir. Kompozisyonlardaki ortalama sözcük sayısı 145,4 olup bu durum öz güven düzeyi yüksek öğrencilerin kelime hazinelerinin görece geniş olduğuna işaret etmektedir. Bu değer öz güven düzeyi düşük öğrenci grubunun ortalamasına kıyasla yüksektir. Nitel analizler sonucunda bazı öğrencilere ilişkin şu gözlemler yapılmıştır:

2. öğrenci, paragraf bütünlüğü sağlayamamış olmakla birlikte giriş bölümündeki cümlelerin konuya dair anlamı yansıtmaya gücü dikkat çekicidir:

“Ailemiz bizi hayata hazırlayan, doğurup büyüten ve bize düşüp kalkmayı öğreten kişilerdir. Ailemiz özellikle anne ve babamız bizim davranışlarımızı belirleyen kişilerdir.”

4. öğrenci, paragraf oluşturma konusunda yetersizlik göstermiştir. Ancak kullandığı benzetmeler ve konuyu derinlikli bir şekilde ele alma biçimi başarılı bulunmuştur. Özellikle sinirlenmeyi fırtına çıkmasıyla, ailedeki huzuru yaz mevsimiyle, şiddet gören çocuğu ise cansız bir eşyayla ilişkilendirmesi anlatım gücünü göstermektedir.

6. ve 8. öğrenciler, kompozisyonlarına soru cümlesi ile başlamış ve devamında tanım cümleleriyle konuyu açıklamışlardır. Her iki öğrenci de bu yöntemle yazmaya başlamanın kendilerini olumlu yönde etkilediğini ifade etmiştir.

3. öğrenci, diğer öğrencilere kıyasla ses temelli yazım hataları yapmaktadır. “İbarret” sözcüğünü “ibadet” ve “pak” sözcüğünü “pah” şeklinde yazması bu duruma örnektir.

5. öğrenci, üstün yetenekli öğrencilerdendir. Sonuç paragrafı oluşturulabilmiş olmakla birlikte cümle yapılarında dil bilgisel hatalar ve yazım yanlışları tespit edilmiştir. Öğrencinin yazısında benzetmeler kullanması dikkat çekicidir. Örnek cümle:

“Kısacası Aile’nin çocuk üzerinde önemli etkisi vardır. Bir çocuk ayna gibidir çocuk nasıl ise onu yetiştiren ailesi de onun gibidir. Aile her zaman çocuğun

arkasında olmalı tabii o gerçek bir aile ise. Aile çocuk için eğitimin başladığı ilk yerdir.”

Öz güveni yüksek öğrenci grubunun yazılarında genel olarak dikkat çeken bir anlatım biçimi bulunmaktadır. Birçok öğrenci aile kavramına ilişkin duygu temelli bir bakış açısı geliştirmiştir. Bu doğrultuda pek çok kompozisyonda şu ifadeye benzer cümleler yer almaktadır:

“Aile olmak için kan bağına gerek yoktur; can bağıının bulunması için kan bağına ve aile olmaya ihtiyaç yoktur.

Tablo 4

Öz Güveni Düşük Öğrenci Grubu Puanlama Anahtarı

Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği	Öğr.1	Öğr.2	Öğr.3	Öğr.4	Öğr.5	Öğr.6	Öğr.7	Öğr.8	Öğr.9	Öğr.10
1.Konuya uygun başlık koyabilme (10p)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.Kompozisyon planı hazırlayabilme (10p)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.Etkili bir başlangıç yapabilme(10p)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4.Ana düşünceyi destekleyici örnekler verebilme, cümleler kullanabilme (10p)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X
5.Anlaşılır cümleler kurabilme (10p)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X	✓
6.Anlatılmak isteneni ifade edebilecek doğru sözcükleri seçebilme (10p)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7.Paragraflar arası geçiş yapabilme (10p)	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	X
8.Dil bilgisi kurallarını uygulama (10p)	X	✓	✓	✓	✓	X	X	X	✓	X

9. Yazım kurallarına, noktalama işaretlerine uygun yazabilme (10p)	√	X	√	√	X	X	X	X	X	√
10. Etkili bir sonuç yazabilme (10p)	√	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Sonuç	90,25	76,2	58,75	70	68	54,5	63,75	69,5	67,5	61,25

Tablo 4’te, öğrencilerin Kompozisyon Değerlendirme Ölçeği’ne göre aldıkları puanlar yer almaktadır. Değerlendirme sürecinde “√” işareti bulunan maddelerden tam puan, “×” işareti bulunan maddelerden ise eksik puan alındığı tespit edilmiştir. Öz güven düzeyi düşük olan öğrenci grubunda, genel olarak kompozisyonların etkili bir sonuç bölümü içermediği görülmektedir. Ayrıca yazım kurallarına yeterince dikkat edilmediği ve noktalama işaretlerinin uygun yerlerde kullanılmadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin yazılarına etkili bir giriş yapamadıkları da dikkat çekmektedir. Buna karşın ilgili grubun anlaşılır cümleler kurma ve anlatmak istedikleri düşünceleri doğru sözcükler aracılığıyla ifade etme konusunda daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir.

Tablo 5
Öz Güveni Düşük Öğrenci Grubu Puanlama Anahtarı

Öğrenci No	1.Öğretmen Değerlendirmesi	2.Öğretmen Değerlendirmesi	3.Öğretmen Değerlendirmesi	4.Öğretmen Değerlendirmesi	Ortalama
1.Öğrenci	80	100	91	90	90,25
2.Öğrenci	90	85	70	60	76,25
3.Öğrenci	65	60	50	60	58,75
4.Öğrenci	70	80	60	70	70
5.Öğrenci	70	70	62	70	68
6.Öğrenci	60	60	58	40	54,5
7.Öğrenci	65	70	60	60	63,75
8.Öğrenci	80	80	68	50	69,5
9.Öğrenci	75	70	85	40	67,5
10.Öğrenci	60	70	75	40	61,25
Genel Ortalama					67,97

Öz güven düzeyi düşük olan öğrenci grubunun kompozisyon puanları genel olarak 65 civarındadır. On öğrenciye ait puanların ortalaması alındığında bu değer 67,975 olarak hesaplanmıştır. Öğretmen değerlendirmeleri genel olarak benzerlik göstermekte olup yalnızca 1. öğrencinin diğerlerine kıyasla daha yüksek bir puanla değerlendirilmesi ortalamanın yükselmesine katkı sağlamıştır.

Bu öğrenci grubunun kompozisyonlarında öz güveni yüksek öğrencilere kıyasla öğretmenler tarafından daha fazla eksiklik tespit edilmiştir. En sık karşılaşılan sorunlar arasında öğrencilerin anlaşılır cümleler kuramaması, paragraflar arasında anlamlı geçişler sağlayamaması, anlatılmak isteneni ifade edebilecek uygun sözcükleri seçememesi, ana düşüncüyü destekleyecek örnek cümleler kurmakta zorlanması ve yazım kuralları ile noktalama işaretlerini doğru kullanamaması yer almaktadır.

Ayrıca özel isim kullanılmamasına rağmen cins isimlere gelen çekim eklerinin kesme işaretiyle ayrılması biçiminde yaygın bir yazım yanlışı gözlemlenmiştir. Bu hataya öğrencilerin büyük çoğunluğunun metinlerinde rastlanmış olup örnek olarak “*her şey’den*”, “*aile’min*”, “*sevgi’den*”, “*çocuk’ta*” gibi kullanımlar dikkat çekmektedir. Bu tür yanlış kullanımlara öz güveni yüksek öğrenci grubunda yalnızca birkaç bireysel örnekte rastlanmıştır.

Öz güven düzeyi düşük olan 10 öğrencinin yazdığı kompozisyonlarda kullandıkları sözcük sayısının ortalaması 106,6 olarak belirlenmiştir. Bu durum ilgili öğrencilerin kelime dağarcıklarının yeterli seviyede olmadığını göstermektedir. Sözcük sayısı öz güveni yüksek öğrencilere kıyasla daha azdır. Etkili bir kompozisyon yazabilmek için zengin bir kelime hazinesine sahip olmak gereklidir. Öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri için kelime dağarcıklarının geliştirilmesi önem arz etmektedir. (Özbay & Melanlıoğlu 2008, s. 30)

Genel olarak öğrencilerin sonuç bölümlerini uygun ifadelerle tamamlayamadıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca bazı öğrenci metinlerinde ciddi yazım, noktalama ve anlatım bozuklukları dikkat çekmektedir.

2. Öğrenci:

Bu öğrencinin yazısı öğretmenler tarafından güçlükle okunabilmektedir. Harflerin şekli ve satır düzeni açısından okunabilirliğin düşük olduğu belirtilmiştir.

3. Öğrenci:

Kompozisyon yazımında belirgin zorluklar yaşadığı gözlemlenmiştir. 70 sözcükle en az sözcük kullanan öğrenci olmuştur. Metin tek paragraf olarak yazılmıştır. Özellikle son cümlelerde yazım ve anlatım açısından çok sayıda hata mevcuttur:

“... *Mesela benim ailem annem beni sabah okula bırakıyo babam ise kardeşimi.*

annem ve babam genellikle 9,10 saat çalışıp eve gelip bize yemek hazırlayıp evi tophuyorlar ve bunları hiç tereddüt etmeden yapıyorlar.”

7. Öğrenci:

Sonuç bölümünü uygun ifadelerle tamamlayamamıştır. Yazım yanlışlarının sayıca fazla olduğu görülmüştür. Öğrencinin ifadesi şu şekildedir:

“... Bazen Ailelerimizle Kavga ederiz veya küseriz Ama Asla ayrılmayız. Çünkü aile bizi adam eden Bize destek veren kişilerdir. İşte aile bu yüzden önemlidir bize Şefkat Merhamet veren bizi seven Bireylerdir.”

8. Öğrenci:

Kompozisyonu yazım yanlışlarıyla tamamlamıştır. Cümle yapısında anlam belirsizliği ve anlatım bozukluğu bulunmaktadır. Öğrencinin ifadesi şu şekildedir: *“Onlar bize iyi not alınca süpriz yaparlar ve biz çok seviniriz. bu yüzden onlara istediklerimizi almasakta kızmamalıyız.”*

10. Öğrenci:

Giriş cümlesi yazım kurallarına uygun değildir. Cümle oluşturma sürecinde hatalar mevcuttur. Cümleler arasında anlam ilişkisi kurulamamıştır. Öğrencinin yazdığı metin şu şekildedir:

“Aile her şey’den önemlidir Ailemize saygı göstermeliyiz çünkü sonuçta Ailemiz. Bazen küçük tartışmalar olabilir kardeşlerimizdir ve abilerimizdir mesela annemiz yemek hazırlarken yardım edebiliriz bizim kötü günümüzde ailemiz yanımızda’dır...”

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada öğrenciler 50 kişilik bir sınıf içerisinde seçilerek öğrencilerin yazılı sınav sonuçları incelenmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 26 Mart 2024 tarihinde ülke genelinde ortak olarak uygulanan Türkçe dersi 2. dönem 1. yazılı sınavında 80 ve üzeri puan alan yaklaşık 40 öğrenci belirlenmiştir. Bu öğrencilere uygulanan öz güven testi sonucunda katılımcıların büyük çoğunluğunun yüksek düzeyde öz güvene sahip olduğu tespit edilmiştir. Ancak sınav notu yüksek olup öz güven düzeyi düşük olan öğrencilerin belirlenmesi tek bir sınıfla sınırlı kalmadığında mümkün olmamıştır. Bu nedenle aynı okulda görev yapan farklı bir Türkçe öğretmeniyile görüşülerek diğer sınıftan da 80 ve üzeri not alan öğrenciler belirlenmiş ve 35 öğrenciye daha öz güven testi uygulanmıştır. Bu uygulama sonucunda ancak beş öğrenci bu ölçütlere uygun olarak belirlenebilmiştir. Çalışma kapsamında yazılı sınav puanı yükseldikçe öz güven düzeyinin de arttığı gözlemlenmiştir. Alan yazına katkı sağlamak amacıyla yazılı sınav puanı düşük ancak öz güven düzeyi yüksek olan öğrencilerle benzer çalışmaların da yürütülebileceği değerlendirilmiştir.

Öğrencinin kelime hazinesi onun hem anlama hem anlatma becerileri üzerinde etkili olmaktadır (Özbay & Melanlıoğlu, 2008, s. 30). Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından düzenlenen bazı kompozisyon yarışmalarında ise öğrencilerden en az 155 kelime ile kompozisyon yazmaları beklenmektedir. Öğretmenlerin yarışmalara kompozisyon belirlemede zorluk yaşayacağı da aşîkârdır. Bu araştırmada öz güveni yüksek öğrenci grubunda dahi ortalama 145 sözcük kullanımı görülmüştür. Öz güveni düşük öğrenci grubunda 106 sözcük kullanımı tespit edilmiştir.

Erkuş ve Babayiğit (2023, s. 1786) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada 176 ortaokul öğrencisinin yazılı anlatım metinleri incelenmiş; kız öğrencilerin ortalama 173,15 sözcük, erkek öğrencilerin ise ortalama 119,95 sözcük kullandıkları tespit edilmiştir. Bu bulgu yazılı anlatımda cinsiyete bağlı olarak sözcük sayısı bakımından anlamlı farklılıklar bulunduğunu ortaya koymaktadır. Yazma becerisinin gelişimi bireysel özellikler ile çevresel etkenlerin karşılıklı etkileşimi çerçevesinde değerlendirildiğinde bu tür farklılıkların doğal bir yansıması olarak görülebilir. Bu bağlamda öz güven ile cinsiyet arasındaki ilişkinin yazılı anlatım sürecine etkisi, gelecekteki çalışmalarda ele alınabilecek önemli bir değişken olarak değerlendirilebilir.

2023-2024 eğitim-öğretim yılında Türkçe dersinde dil becerilerini ölçmeye yönelik sınavlar yalnızca 6. sınıf ortaokul ve 9. sınıf lise düzeyinde uygulanmıştır. Ancak 2024-2025 eğitim-öğretim yılından itibaren bu uygulama hem 6 ve 7. sınıflarda hem 9 ve 10. sınıflarda genişletilmiştir. Bu kapsamda öğrenciler 2023 yılından itibaren konuşma, dinleme ve yazma becerilerini ölçen sınavlara katılmaktadır. Bu durum öğrencilerin dil becerilerine yönelik motivasyonlarında artışa yol açmıştır. Özellikle bu yıl (2024- 2025) Maarif Modeliyle birlikte 5. sınıf ders kitapları yazma becerisine yönelik birçok etkinlik içermektedir. Ders kitapları öğrencilerin yazma becerisine yatkınlığını ve eğilimini destekler niteliktedir. Önceki yıllarda yazma becerisi alanında karşılaşılan sorunlar öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmiştir. Tok ve Ünlü (2014), sınav kaygısının, çoktan seçmeli soru yoğunluğunun ve ebeveynlerin yazma etkinliğine yönelik olumsuz tutumlarının öğrencilerin yazma becerilerinin gelişimini olumsuz etkilediğini ifade etmektedirler. Araştırmadaki öğretmen yorumlarından biri, ailelerin yazmayı angarya olarak görmesi ve test odaklı akademik başarının yazma etkinliğinin önüne geçmesi şeklindedir. Bu durum yazma becerisi gelişiminde aile ve çevresel tutumların belirleyici rolünü ortaya koymaktadır. Yeni sınav sisteminin hayata geçirilmesiyle hem öğrencilerin hem de velilerin yazmaya ilişkin tutumlarında olumlu yönde bir değişim meydana gelmiştir. Bu gelişme yazma becerilerinin desteklenmesi açısından önemli bir eğitimsel kazanım olarak değerlendirilebilir. Bulgulara bakıldığında öz güvenin yazma becerisi üzerinde büyük bir etkiye sahip olduğu gözlenmiştir. Yapılan incelemeler öz güven düzeyi düşük olan öğrencilerin yazma etkinliklerinde düşüncelerini yazılı olarak yapılandırma ve ifade etme

becerilerinde belirgin yetersizlikler gösterdiklerini ortaya koymuştur fakat yeni sınav sistemi ile birlikte öğrencilerin yazma becerisini geliştirmesi gerekmektedir. Çünkü ortak sınavlar yazma becerisine yöneliktir. Sınav sisteminde yapılan değişikliklerin gerekçesinin, öğrenci ve velilerdeki olumsuz etkileri azaltmak ve okulların işlevselliğini artırmak olduğu, birçok araştırmada öne sürülmektedir (Atar & Büyüköztürk, 2017).

Alanyazın incelendiğinde öz güvenin öğrenci başarısı üzerindeki etkisini ele alan çok sayıda makale ve teze rastlanmakta ancak öz güvenin dil becerileriyle olan ilişkisini inceleyen çalışmalara sınırlı sayıda yer verildiği görülmektedir. Araştırmaların çoğunda öz güven düşüklüğü akademik başarı düşüklüğü ile açıklanmıştır oysa bu makalede akademik başarısı yüksek öğrenci grubu ile çalışılmıştır. Yapılan araştırmalarda yazma becerisi sorunlarının ele alındığı fakat öğrencinin psikolojik durumunun göz ardı edildiği de görülmektedir. Hem yazma becerisinde hem konuşma becerisinde öğrencinin kendine güveni olumlu bir katkı sağlamaktadır. Öz güven ile konuşma becerisi arasındaki ilişki de ayrı bir araştırma konusu olabilir. Kişi yeterli kelime dağarcığına ve dil bilgisi bilgisine sahip olsa bile öz güven eksikliği yazma ve konuşma becerilerini geliştirmesinin önünde bir engel oluşturabilir.

Öneriler

Araştırma bulgularına dayalı olarak okurlara, eğitimcilere, araştırmacılara ve ilgili kurumlara yönelik aşağıdaki öneriler sunulmaktadır:

1-Akademisyenlere ve araştırmacılara yönelik olarak gelecekte çalışılacak benzer araştırmalarda örneklem büyüklüğü artırılarak çalışmanın kapsamı genişletilebilir. Çalışma, 8. sınıf öğrencilerine uygulanabileceği gibi 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin karne not ortalamaları da dikkate alınarak farklı başarı düzeylerine sahip gruplar oluşturularak da uygulanabilir. Yüksek başarı kriteri belirlendiğinde öz güveni düşük öğrenci sayısının sınırlı kalabileceği öngörüldüğünden araştırmanın iki farklı okuldan elde edilecek verilerle desteklenmesi uygun olacaktır.

2- Öz güven testlerine ek olarak bu araştırmada olduğu gibi sınıf öğretmenlerinin görüşlerine başvurulması önemlidir. Ayrıca rehberlik ve psikolojik danışmanlık birimlerinden elde edilecek nitelikli veriler araştırmanın kapsam ve geçerliliğini güçlendirecektir. Akademik başarı düzeyi yüksek olmasına rağmen bazı öğrencilerde dil becerilerindeki yetersizlikler dikkat çekmektedir. Bu nedenle öğrencilere yalnızca yazma yöntem ve tekniklerinin değil, aynı zamanda öz güvenin yazma süreci üzerindeki etkisinin de aktarılması sürecin bütüncül bir şekilde anlaşılmasına katkı sağlayabilir. Ayrıca öğrencilerin bu konuda rehberlik servislerinden ve psikolojik danışmanlardan destek alması, yazma becerilerinin gelişimi açısından destekleyici bir rol oynayabilir.

3- Öğretmenlerin öğrencinin yazma becerisinde gözlemlenen eksikliğin kaynağını belirledikten sonra bireysel ihtiyaçlara uygun bir plan tasarlaması sürecin etkililiğini artırabilir. Bu çalışmada öz güven eksikliği temel değişken olarak ele alınmakla birlikte benzer yetersizliklerin bazı öğrencilerde aile içi huzursuzluk, ekonomik güçlükler gibi çeşitli psikososyal etkenlerden de kaynaklanabileceği görülmektedir. Ayrıca öğrencinin yazma performansını olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülen akran zorbalığı gibi unsurların gelecekteki araştırmalarda ele alınması faydalı olabilir.

4. Akademisyenler ve okul psikolojik danışmanları tarafından öğrencilere yönelik öz güven ve öz yeterlik temalı seminer, atölye ya da söyleşi gibi etkinliklerin düzenlenmesi özellikle yazma gibi bilişsel çaba gerektiren süreçlerde öğrencilerin daha aktif katılım göstermelerine ve olumlu tutum geliştirmelerine katkı sunabilir.

5. Türkçe öğretmenlerinin öğrencileri biyografi türündeki eserlerle buluşturması onların rol model alabilecekleri kişilerin yaşam öykülerini tanımlarına olanak sağlayabilir. Bu durum, öğrencilerin benlik algısı ve hedef belirleme davranışları üzerinde olumlu etkiler yaratabilir (Aydın & Kaya, 2022).

6. Aile bireylerinin çocuklarıyla birlikte düzenli okuma saatleri planlaması ve bu süreci etkileşimli bir şekilde yürütmesi, aile içi paylaşımı güçlendirerek çocukların öz güven gelişimine destek olabilir.

7. Psikolojik danışmanlar ve rehber öğretmenler tarafından ortaokul velilerine yönelik bilgilendirici konferanslar ve atölyelerin düzenlenmesi, aile ilişkilerinin sağlıklı hale gelmesine katkı sağlayabilir. Sağlıklı aile ilişkilerinin öğrencilerin öz saygı ve öz güven gelişimi açısından temel bir faktör olduğu düşünülmektedir (Ateş, 2020).

8-Türkçe öğretmenlerinin sınıf içi motivasyonu destekleyen bir öğrenme ortamı oluşturmaları ve öğrencilerin yazılı ya da sözlü ifade becerilerini paylaşırken kaygı duymayacakları güvenli bir alan sunmaları yararlı olabilir. Özellikle geri bildirimlerin doğrudan öğrenciye değil öğrencinin ürettiği metne odaklanması öğrenme sürecine olumlu katkı sağlayabilir.

9-Eğitim yöneticilerinin, öğretmenlerin öz güven gelişimini desteklemeye yönelik iletişim becerileri eğitim programları planlaması öğretme-öğrenme ortamlarının niteliğini artırabilir. Ayrıca öğrencilerin kendilerini ifade etme cesaretini doğrudan etkileyebilecek kırııcı veya yargılayıcı sınıf ortamlarının önlenmesine yönelik çalışmaların da sürece katkı sağlayacağı söylenebilir.

Beyanlar

Destek ve Teşekkür

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

KAYNAKLAR

Akın, A. (2007) Öz Güven Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Psikometrik Özellikleri, Abant İzzet Baysal Eğitim Fakültesi Dergisi, 2. sayı. (s.167-176)

Arı, G., & Ünal, E. (2008). İlköğretim öğrencilerinin yazma kaygılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21(2), 393-412.

Atar, H. Y. ve Büyükoztürk, Ş. (2017). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş: Uygulamalar ve sonuçları. Eğitime Bakış: Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi, 13(40), 15–25.

Ateş, A. (2020) Öğrencilerin Özgüven ve Sorumluluk Duygusunun Akademik Başarı Üzerindeki Rolü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.

Aydın, E. ve Kaya, M. (2022) Biyografi eserlerinin ortaokul öğrencilerinin öz güven duygusunun gelişimine etkisi. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 11(2), 777-792.

Bandura, A. (1997) Self-Efficacy: The Exercise of Control. New York: Freeman
Bruning, R. H., & Horn, C. (2000). Developing motivation to write. Educational Psychologist, 35(1), 25-37.

Bilgin, O. (2019). Türkiye’de özgüven ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 14(20), 371–392.

Bilgin, S., & Şahbaz, N. K. (2021). Türkçe öğretmenlerinin yazma yöntem ve tekniklerini uygulama durumları. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18(47), 252-270.

Cumming, A. (2001). Learning to write in a second language: Two decades of research. International Journal of English Studies, 1(2), 1–23.

Çetinkaya, G. (2011). Üniversite öğrencilerinin yazılı anlatım dersine yönelik tutumları ile yazma öz-yeterlikleri arasındaki ilişki. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 4(19), 120-126.

Derman, A., & Baş, T. (2018). Yaratıcı yazma etkinliklerinin yazma kaygısı ve akademik başarıya etkisi. Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi, 4(2), 15-28.

Erkuş, E. ve Babayigit, Ö. (2023) Ortaokul Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıkları

ile Kelime Hazinesi Arasındaki İlişki, Trakya Eğitim Dergisi, Cilt 13, Sayı 3, Sayfa 1786-1798.

Graham, S., & Perin, D. (2007). Writing next: Effective strategies to improve writing of adolescents in middle and high schools. Alliance for Excellent Education.

Güneş, F. (2013). Yazma becerisinin geliştirilmesi: kuram ve uygulama. Ankara: Pegem Akademi.

Güneş, F. (2014) Türkçe Öğretimi Yaklaşım ve Modeller. Ankara: Pegem Akademi.

Humphreys, T. (1999) Disiplin nedir? Ne değildir? (çev. Çelik, B.) 1.Baskı, İstanbul: Epsilon Yayınları.

İşmar, Z., Şehitoğlu, G. (2021) Akademik Benlik Algısı ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma, Cilt 5, Sayı 1, Sayfa (78-99)

Karatay, H. (2011). Süreç temelli yazma modelleri: Planlı yazma ve değerlendirme. TÜBAR, 29, 437-453.

Karatay, H. ve Aksu, Ö. (2017). 4+1 planlı yazma ve değerlendirme modelinin 8. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerini hazırlamaya etkisi. Ana Dili Eğitimi Dergisi, Cilt:5 Sayı:2, 313-335 s.

Kaya, N., Taştan, N. (2020) Özgüven Üzerine Bir Derleme, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (KÜSBD) Cilt 10, Sayı 2, Temmuz 2020, Sayfa 297-312

Lauster, P. (2010). Özgüven öğrenilebilir (Çev.: L. Yarbaş). İzmir: İlyas Yayınevi. MEB. (2018). Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-8. Sınıflar). Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.

Özbay, M., Melanlıoğlu, D. (2008) Türkçe Eğitiminde Kelime Hazinesinin Önemi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi. Haziran 2008. Cilt: V, Sayı: I, 30-45

Pajares, F. (2003). Self-efficacy beliefs, motivation, and achievement in writing: A review of the literature. Reading & Writing Quarterly, 19(2), 139-158.

Pajares, F., & Valiante, G. (2006). Self-efficacy beliefs and motivation in writing development. In C. A. MacArthur, S. Graham, & J. Fitzgerald (Eds.), Handbook of writing research (pp. 158-170). Guilford Press.

Tok, M. ve Ünlü, S. (2014) Yazma Becerisi Sorunlarının İlkokul, Ortaokul ve Lise Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Karşılaştırılmalı Olarak Değerlendirilmesi, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:50 (73-95).

Yıldırım, Ali ve Şimşek, H. (2008) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayınevi. S. 327

Yıldız, M. (2014). Yazılı anlatım dersinde öğretmen davranışlarının öğrenci başarısına etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 92-102.

Yılmaz, G. (2019). Öğretmen adaylarının yazma özgüvenleri ile yazılı anlatım başarıları arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Woolf, V. (ilk baskı,1929) Kendine Ait Bir Oda, Koridor Yayıncılık (2023), s. 47.

Zimmerman, B. J., & Bandura, A. (1994). Impact of self-regulatory influences on writing course attainment. *American Educational Research Journal*, 31(4), 845-862.

Extended Abstract

This study aims to examine the effect of self-confidence levels on the writing skills of 6th-grade middle school students. Writing, as a fundamental component of language education, enables individuals to convey their thoughts, emotions, and knowledge through written expression. It is widely accepted that writing, beyond being a mechanical or technical process, involves cognitive, emotional, and motivational elements. Effective writing is not only dependent on grammar and vocabulary but is also closely tied to affective characteristics such as internal motivation, emotional awareness, and most importantly, self-confidence.

According to Bandura (1997), self-confidence is defined as an individual's belief in their own abilities and their capacity to act in line with those abilities. In educational settings, self-confidence plays a crucial role in shaping student behavior, participation, and performance. Particularly during adolescence—a period marked by emotional fluctuations and identity formation—self-confidence becomes a determining factor in academic success and the development of communication skills. In this context, writing, which requires both cognitive organization and personal expression, is directly influenced by a student's level of self-confidence. The theoretical framework of this study is based on the relationship between affective domain characteristics (especially self-confidence) and cognitive skill development (specifically writing ability). Numerous studies conducted in Turkey have supported the existence of a meaningful connection between these two domains. For instance, Arı and Ünal (2008) demonstrated that students' writing-related anxiety is significantly associated with their self-confidence levels. Their findings revealed that students with lower self-confidence experienced more anxiety during writing tasks, which negatively affected their performance. Similarly, Karatay (2011) emphasized the positive impact of process-based writing instruction on students' writing attitudes, noting that such instructional methods also contributed to increasing students' self-confidence over time.

In recent years, there has been growing academic interest in the concept of self-confidence and its influence on various educational outcomes. Bilgin (2021), through a document analysis of 91 graduate theses written between 1995 and 2018, found that interest in self-confidence significantly increased after 2012. Notably, most of the studies focused on adult learners and university-level students. For example, Yılmaz (2019) found a positive correlation between pre-service teachers' self-confidence levels in writing and their overall academic performance. Another study by Derman and Baş (2018) reported that creative writing workshops not only improved students' writing quality but also significantly enhanced their self-confidence regarding writing activities.

Building on these previous findings, the present research was designed using the qualitative case study method. The sample consisted of academically successful 6th-grade students who had scored 80 or higher on a standardized Turkish language exam conducted by the Ministry of National Education (MEB). To assess the participants' self-confidence levels, a 33-item self-confidence inventory was administered. Based on the results of this inventory and teacher observations, students were classified into two groups: high self-confidence and low self-confidence.

Both groups were then asked to write a composition on the theme of “family.” These compositions were evaluated by four experienced Turkish language teachers using a standardized rubric that included criteria such as content quality, grammar, coherence, and creativity. The final writing score for each student was calculated based on the average of the four independent evaluations.

The findings of the study revealed significant differences between the two groups. Students in the high self-confidence group achieved an average writing score of 82.4, whereas students in the low self-confidence group obtained an average score of 67.975. Furthermore, the high-confidence group produced longer texts, writing an average of 145 words per composition, compared to the 106-word average of the low-confidence group. Analysis of the compositions also showed that students with higher self-confidence demonstrated greater fluency, better organization, more accurate grammar and spelling, and a stronger ability to express personal opinions and emotions. In contrast, students with lower self-confidence struggled with forming appropriate introductions, maintaining coherence, and using correct grammar and vocabulary, despite being academically successful in general.

These results indicate that self-confidence is a key independent variable that influences students' writing proficiency beyond their academic ability. It was observed that even when students had comparable academic achievements, those

with higher self-confidence performed significantly better in writing tasks. This underlines the importance of addressing not only the technical aspects of writing education but also the emotional and psychological needs of learners.

The study concludes that enhancing students' self-confidence can positively impact their writing skills. In this regard, educators should adopt teaching practices that nurture students' emotional well-being. Providing constructive and encouraging feedback, recognizing student efforts, and fostering a positive classroom atmosphere can contribute to increased motivation and self-assurance in writing. In addition, pedagogical strategies such as peer review, collaborative writing activities, and opportunities for public sharing of student work (e.g., reading aloud or publishing classroom anthologies) can simultaneously support both writing competence and self-confidence.

Overall, the study highlights that writing is a multidimensional skill influenced not only by cognitive abilities but also by emotional and affective factors. Educational environments should be holistically structured to promote both academic and personal development. Future research could expand on this study by examining variables such as family influence, peer interactions, and the use of digital writing tools in shaping students' writing confidence. Moreover, exploring how teachers perceive and address the development of self-confidence in writing instruction could provide deeper insight and contribute to more effective educational strategies.